

1869-12-02

AFSENDER

J. C. Jacobsen

MODTAGER

Carl Jacobsen

FAKTA

Type:
Letter

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Arkivplacering:
Uden FA-nummer, æske F 13,1

Keywords:
Carlsberg, Industrial archaeology,
brewery design, brewery
technology

SUMMARY

About the organisation and refurbishment of Mellembryggeriet.

TRANSSKRIFTION

Torsdag Aften
d 2 Decbr 69

Kjære Carl !

Der er et Par Puncter i Bryggeriplanen som jeg har underkastet en omhyggelig Overveielse, siden jeg sidst skrev. Det ene er Spørgsmaalet om Muur- eller Jernconstruction i Lagerkjelderen.- Ved en nøiagtig Beregning, som her vilde være for vidtløftig, har jeg fundet, at Jernconstructionen vilde blive betydeligt dyrere end Muurværk, naar man vil være fuldkommen sikker paa, at Loftet over Kjelderen skal kunne bære et fuldt Lager af Øl paa større Fade (10 Tdr) i 2 Lag, hvilket vil være nødvendigt naar der paa det givne Rum skal være Plads til alt det Øl, der skal lagres af den forventede, udvidede Drift (15000 Tdr Malt).- Jeg har derfor gjort et Udkast til Kjeldere med Muur-construction. Da Du kommer til at brygge flere Slags Øl af forskjellig Lagringsalder, vil Du ikke, eller kun i ringe Omfang, kunne stuve Kjelderne som de bayerske, heelt fulde af Fade, men maa have Gange mellem Rækkerne.

Disse Gange kunne ikke have mindre end 2 Alens Brede og da den mest passende Længde for Lagerfade paa 10 Tdr indtil 20 Tdr er 3 Alen, bør hver Kjelderafdeling have en Brede af $2 + (2 \times 3) = 8$ Alen mellem Murene. Skille-Murene maae være $2\frac{1}{2}$ Sten = $22\frac{1}{2}$ " eller c 1 Alen tykke, men kunne være gennembrudte f. Ex af 3 Alen brede Aabninger mellem hver 2 Piller af 3 Alens Brede (eller rettere Længde [tegning]).- Mellem disse Skillemuure og Ydermurene kan i 8 Alens Brede spændes Hvælvinger med $1\frac{1}{2}$ à $1\frac{3}{4}$ Al Bue. Da 2 Lag af de større Fade have en samlet Høide af $4\frac{3}{4}$ Al og da Fadene for at kunne aftappes, maae ligge 1 Alen over Gulvet i Gangen, faaes en Høide fra Gulvet til Hvælvingen af c $7\frac{1}{2}$ Al.- Der kan saaledes ikke blive Tale om 2 Etager Kjeldere under 0 Punctet, men naar Hvælvingens Overkant lægges i Høide med Nul-Linien, vil der, hvad ogsaa ubetinget bør foretrækkes, blive tilstrækkelig Dybde og Fald under Kjeldergulvets hele Længde til underjordiske Kloakfløb.- Ovenpaa disse Hvælvinger kan der

da med Sikkerhed anbringes et Store Room i Stue Etagen til 2 Lag

større (10 Tdr) Fade eller til 3 Lag Porterfade.- Da Porterfade ere $1\frac{1}{2}$ Al Lange, kan der paa hver Side af den 2 Alens Gang, baade i Kjeldereren og i Stuen, lægges 2 Rækker Porterfade istedetfor 1 Række 3 Alens lange Fade. Iøvrigt antager jeg, at Du for den ensformige Temperaturs Skyld vil finde det tilraadeligt, at anbringe Unions i Stue Etagen og kun have Fermenting og Cleansing Squares (til det yngre Øl paa 2 Maaneders Lagring) paa 1ste Sal. Dette Øl kan da fades i Stue Etagen, hvorimod det Øl, der udgjæres paa Unions i Stuen kan Fades i Kjeldereren.- Naar Kjelder og dermed de øvrige Etager faae 3 Afdelinger, hver paa 8 Al og 2 Mellem-muure, hver 1 Al, bliver Bygningens Brede mellem Ydermuurene 26 Alen (som mit Malthuus).-

Et andet Punct, som jeg først nu har tænkt alvorligt over, er Stedet hvor Du kan og sikkert maa anbringe en ikke for lille Iisbeholder for at kunne svale med Iisvand.

I denne Henseende føler jeg daglig Ulempen ved at jeg ikke har kunnet anbringe mine Iisbeholdere ligeved eller under Svale og Gjæringslocalet. Dette maa der sørges for. Jeg har derfor i den medfølgende, fuldstændige Plan tegnet et svale og Gjæringshuus i Midten af Stores og under Gjæringslocalet 4 Kjelderafdelinger af sædvanlig Form, hvoraf saamange, som behøves, kunne fyldes med Iis og Iisvandet derfra pumpes lige op til Refrigerator og Altemperatur (dersom disse sidste behøves).- Store Bygninger paa begge Sider af Svalehuset har jeg tegnet med flade Platformer, uden Tag, for at give fri Svale. Fremdeles har jeg forsøgt at realisere din Tanke at tilkjøre Bygget franeden og ikke ad Carlsberg Veien og har derfor lagt Malthuset længst mod Øst, hvorved tillige vindes at Store og Cleansing Rum komme til at ligge i det høie Terrain og saaledes kunne bedst beskyttes af den omgivende Jord. Kjeldereren under Malthuset bliver kun tildeels omgiven af Jord og foran den, imod Øst,

II

har jeg fremskudt 2 Forlængelser c 5 Alen høie af Kjeldereren til Øl Oplæg eller Bottling, hvis Hvælvinger kunne dækkes med Asphalt og belægges med Jord til smaae Terrassehaver, og mellem disse Terrasser troer jeg at et fremtidigt Vaaningshuus kan faae en smuk Plads og over Terrassen ved en Bro en bequem Forbindelse med Carlsbergs Have.-

Du synes maaskee, at jeg beskæftiger mig formeget med

Fremtidsplaner, men jeg har lært hvor ønskeligt det er, at man ved det første Anlæg er saa fremskuende som muligt og at man begynder saaledes, at man uden en kostbar Omkalfatring kan udvide det Begyndte til et velordnet Hele, eller med andre Ord, at man først konstruerer det supponerede Hele og deraf efterhaanden bygger enkelte Dele.-

Hvad nu det første Anlæg angaaer, da har jeg tegnet dette med dobbelte Linier, som Du let forstaaer.- Jeg tænker mig det første Svalehuus paa Toppen af det oprindelige Gjæringshuus og man maa da senere borttage det, naar i Tiden Svalehuset faaer den paa Hovedplanen anviste Plads hvor det saavel for den fri Beliggenheds Skyld som af architectoniske Hensyn helst bør være.

Det foreløbige Iismagazin tænker jeg at anbringe i en Deel af Store Kjelderen, indtil det viser sig om og i hvilket Omfang Iis vil være nødvendig eller hensigtsmæssig x)

Da Stuetagen i Store Room bliver meget rigelig i Begyndelsen og maa have en anseelig Høide, vil jeg foreslaae, at anbringe dit Contoir og Værelse dér, istedetfor i Malthuset, hvis Etager jeg derfor kun har tegnet $4\frac{1}{2}$ Al høie, for ikke at give det hele Komplex af Bygninger en uforholdsmæssig Høide

Saavidt var jeg kommen, da jeg maatte kjøre til Rigsdagen og nu ved Hjemkomsten derfra, viser Mama mig dit Brev, hvoraf jeg seer, at det er paa høie Tid, at Du faaer denne nyeste Forandring i mine Ideer at see, for at der ikke skal spildes Tid paa den forrige forældede Udgaave.

Det glæder mig meget, at Du fik Leilighed til at vise Younger Opmærksomhed og at Du forstaaer at være en god Vært; men endnu mere glæder det mig, jeg tilstaaer det, at Du er kommen i nærmere Berøring med Mr. Brown og Mr Kemp og jeg

x) Kogsbølle paastaaer og jeg troer med Rette, at det Koster mere at nedsvale de sidste Grader, nærmest Luftens Temperatur, med Vifterne end med Iis.-

haaber at Du vil forstaae, at udvikle for dem hvad Du veed og har erfaret og som er dem fremmed, saaledes at du kan faae dem paa Gled til at udvikle hvad de veed og Du ønsker at vide, uden at lade dem mærke, at Du er begjærlig efter at aflukke dem Oplysninger.-

Hvorvidt det er til Gavn eller Skade, at Folk derovre Troer, at din Fader er Millionair, maa Du vel overveie. I første Fald kan Du finde Dig i at man ikke vil troe din Benægtelse; i sidste Fald maa Du med Bestemthed sige dem, at hele min Formue staaer i Bryggeriet og Inventarium og at jeg - efter Branden - maa laane hele Kapitalen, der udfordres til Driften, hvilket jo er en betydelig Sum da Pengene først komme ind igjen efter 3/4 à 1 Aars Forløb.-

Dersom Du finder det klogt ved en eller anden Leilighed, at slaae om dig med fornemme Forbindelser kan Du jo med Sandhed sige at jeg staaer paa en fortoelig Fod med Grev Moltke Huitfeldt og at jeg tæller Baron Rosenørn-Lehn og Zytphen Adeler samt flere af Ministrene osv blandt mine Omgangsvener osv.-

Den rensemaskine, jeg har anbragt i Kornmagazinet er ganske simpel en Tromle, 6½ Al lang med et dobbelt cirkelrundt Sold, hvoraf det inderste tilbageholder

Steen, Rottesnavs og Ukrud etc. og det yderste lader alt Støv og fiint Smuds falde igjennem, saa at Kornet løber meget Reent ud ad Enden. Et eget Sold til at fjerne halve Kjerner, vil jeg vistnok tilføie til Sommer

At mit Svaleapparat, i Form med Allsopps er meget virksomt og tillige sparer Iis, er ganske vist og det lader sig meget let holde reent ved altid at lade en Strøm Vand løbe derigjennem strax efter Urten og dernæst at udblæse det med Damp een Gang egentlig. Jeg renser alle mine fortinnede Kobberrør til Øl og Urt paa denne Maade og undersøger jevnligt enkelte Stykker deraf, som altid findes complet rene.- Saasnt jeg faaer en Smule Tid, skal jeg atter experimentere med mit Apparat til at smelte Beeg med heed Luft. (Jeg tænker forøvrigt, at Begen snart har udspilt sin Rolle og forsvinder af Bryggerierne). - Tak for Afsendelsen af Øllet.- Jeg har lovet Flere Prøver deraf, bl.A. Moltke Huitfeldt, hvem jeg lovede at han om 1½ Aar skulde faae det ligesaagodt og billigere hos Dig.- Har jeg vel lovet formeget...
[Afslutningen mangler]

2-68
12

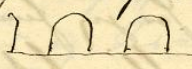
G.M.

(8)

Coerday Aftun
2 Decbr 69.

J. Carl!

Du er et fast fjendtsk: Kongens -
Loven som jeg har indrettedet en uanfægtelig
Omsorg, siden jeg har set. Men. Det er
er Kongens maalede om Mænd - alle som
indrettedet: Lagstiftningen. - Det er en
og jeg Kongens, som jeg vilde være med.
Løst og gængs, som jeg fjendtsk, at Kongens
indrettedet med, blev betydeligt dets
indrettedet, naar man vilde.
Loven fik du, at Løst og gængs
for din egen at fjendtsk Kongens af alle
Kongens Loven (10 edr): 2 Lag, som vilde være
indrettedet, naar du var et gængs indrettedet
men fjendtsk til alle det Kongens indrettedet
af den samværd, indrettedet Loven (15000 edr
Malt). - Jeg har derfor gjort et betydeligt
til Loven og indrettedet. Da
du Loven til at Kongens som Løst og gængs
af fjendtsk Kongens alene, til din egen, eller
Loven: mig Kongens, indrettedet Loven,
som du har indrettedet, som fjendtsk af Loven, men
er jeg Kongens vilde Loven.

Dele Gange Linnu i de Jaaer mindst end 2.
Alent Lende af de der med yndstend Længde for
Lagrofede paa 10 Eds indtil 20 Eds er 3 Alen,
hvis Jaaer 2 Jildroffdeling Jaaer en Lende af
 $2 + (2 \times 3) = 8$ Alen mellem Mjørnen.
Kille-Mjørnen maa mere 2 1/2 Alen = 22 1/2" eller
i 1 Alen Ligte, men Linnu maa gjennemhænde
1/2 af 3 Alen Lende Rubeing og mellem
Jaaer 2 Jilla af 3 Alent Lende (eller mellem
Længde.  - Malleen de de Kille-
minn af Hrominnu Læn: 8 Alent Lende
spendit Jaaerling og 1 1/2: 1 3/4 Al. Læn.
De 2 Lag af de Jaaer Læn Jaaer en færd
færd af 4 3/4 Al. af de Læn for at Linnu
offager, maa ligge 1 Alen over Giltet:
Gange, faast en færd for Giltet til
Jaaerling af 1 1/2 Al. - Der Læn færd
de Læn Læn en 2 fays Jildroff ind
O færdit, men maa Jaaerling og Omskud
Lægge: færd med Kille-Linnu, mit der
Jaaer og for ubetinget hæs færdit, Læn
Lilbrættelig Jildroff af Læn ind
Jildroff giltet færd Længde til indroff
aflede. - Omskud de Jaaerling Læn der

II 2/12 69 ^{i 5^{te} Alen Løin}
Jeg har forudsigt 2 Tualengstier af dylden
Lid til aflag eller Bøtting, som findes
Liden daltis med Oetfalt og belagget med
Jant til Carrobasam, og mellem disse
Carrobasam Løin jeg at at forudsigt Næring.
Jant Løin faa en færdig fladt og en
Carrobasam med en Løin en baggen Tælle,
delt med Carlsberg Jant. —
Du fyndt næsten, at jeg bestyrtig mig
forudsigt med Tualengstier, men jeg har best
Jant udeligt til at, at man med det første Oulag
er for forudsigtigden som udeligt og at man bestyrtigden
Jant, at man inden en Løin Oulag
Løin inden det bestyrtigden til et udeligt Jant.
eller med anden Oulag, at man først Carrobasam
det bestyrtigden Jant og deraf efterfølgende bestyrtigden
udeligt Jant. —
Jant til det første Oulag angaar, da jeg
bestyrtigden til og daltis Løin, som du har
bestyrtigden. — Jeg bestyrtigden mig det første Tualengstier
per Cyprian af det afvindeligt Oulag, og
man man du Løin Løin, man i Cyprian
Tualengstier som du per Jant Løin udeligt Jant.
Jant det første som du per Cyprian Oulag,
Jant af Oulag Løin Jant Løin Løin.

Det fornlabegge Leds magazin kendes jeg at
antagelse; en Deal af Store Gjelderen, intet
det meder sig om; ja det Omfang det vil
meget mindre end ^{altid} for sigt. 1)

Da Tirsdagen; Store Room blev meget original
i Begjendelsen og man saa en uforlignelig Jæde, mit
jeg forstod, at antagelse det Læstet og Hænder
det, i det hele; Mæltet, som Læstet jeg det
den for sigt 4 1/2 og Jæn, for det at give det
Jæn Læstet af Begjendelsen en uforlignelig Jæde.

Jædet var jeg Læstet, da jeg var en Jæn
de Læstet og en af Jæn Læstet, som
meder Mædet mig det Læstet, som jeg var, at
det er for Jæn det, at det for den Jæn
Læstet i min Læstet, for at det det
for sigt det for den Jæn, som det det.

Det glæder mig meget, at den for det Læstet det at
meder Jæn det Jæn det og at den for det at
meget en god Jæn; men ender man glæder det
mig, jeg forstod det, at det er Læstet; i min
Læstet med Mr Brown og Mr Kemp og jeg

1) Kogtallet postet og jeg Læstet med det, at det Læstet
meget at meder den for det Jæn, som det Læstet
med det Læstet med det det. —

saaber at du mit foreslaar, at indvillig fæst du
faat du med og fæst ekspost og fæst en dunn foruud,
saalænde at du saa faar den paa Oplet det at
indvillig faat de med og du indvillig at indvillig
at lade den maade, at du en begjærlig efter at
afholde den Oplysning. - Jaanmitt det er
dit Gavn eller Skade, at dalk Drømme kan, at
du lader en Millionær, men du vil ansees.
Hjælpes Sald kan du finde sig; at man ikke
mit kan du beuagtelig; i det Sald men du end
beuagtelig sig du, at fæst min Turmin faar i
begjærlig og Turmin og at jeg - efter beuagtelig
- men kan fæst Capitalen, du indvillig det,
Driften, smilket jo er en betydelig Turmin du fæst
fæst, kan du indvillig efter 1/4 i 1 Aar Turmin.

Drøft om du findes det Klage, med en eller anden
Lidelse, at fæst en sig end fæst min Turmin.
Kan du jo end fæst sig at jeg fæst paa en
fæst min Turmin og at jeg fæst min Turmin og at
jeg fæst min Turmin - Læse og Turmin Turmin
fæst fæst af Turmin, Turmin min Turmin
afm.

Den Turmin, jeg fæst anbragt i Turmin
er gælden fæst en Turmin, 6 1/2 Al lang end et Turmin
indvillig Sald, fæst det indvillig Turmin

Men, Selskabs og Udvid etc. og det gik med Leds
alt Klær og finit Pænt faldt igjennem, saa at
Lærst. Læses meget snart ind ad Leds. Et meget
Delt til at fjerne Jalen Ljæms, vil jeg medbringe
tilføies til Pænt. —

At mit Anlæggsarbejde, som mit Allerspej,
er meget minkfænt og lillig spænt Leds, er
gænde mit og det Leds sig meget det faldt
erent, med altid at Leds en Hæms Hæms Leds
derigjennem stor og Leds og derom at
indblæst det med Leds en Gang igjennem. Jeg
erent alle mine fastenede Ledsen er det
og det, som Leds Hæms og indbragt igjennem
anlæst Hæms Leds, som altid Ledsen erent
erent. — — Ledsen jeg fænt en Pænt erent,
saa jeg altid erent Ledsen med mit Allerspej
til at fænt Leds med Leds Leds. (Jeg Ledsen
Ledsen, at Ledsen fænt Leds indbragt i Leds
og fænt Leds af Ledsen). — Ledsen erent
Ledsen af Leds. — Jeg Ledsen Ledsen
Leds, L. A. Ledsen Ledsen, som jeg Ledsen at
Leds en Leds Leds fænt Leds Ledsen og
Ledsen Leds. — Jeg jeg vil Leds fænt